

*Həmişə evə gülə-gülə,
oynaya-oynaya gəlirdi,
pul qazanan uşaq idi*

Düşmən işğalına məruz qalan, illərlə güllələnən, meşələri, çəmənləri, bağları cayır-cayır yanmış səhraya çevrilən, torpaqları qanla suvarılan, hər dərəsi qan gölüne dönan Azərbaycan kimi bir diyarın övladlarıdır. Bu dünyada müharibə dəhşətlərini görmək də var imiş qismətimizdə. Şəhid evi soracılamaq da, şəhid qapısı döymək də var imiş yolumuzda. Ağlar qalan şəhid analarını ovundurmaq da, belə bükülən şəhid atalarına təselli vermək də var imiş insanlıq borcumuzda. Şahidlər haqqında yazmaq, onların vətənpərvərliklərini, qəhrəmanlıqlarını gələcək nəsle çatdırmaq borcu da var imiş yazıçı taleyimizdə...

Növbəti yazımı yazmaq üçün döydüyüm qapıdan bir zamanlar İbrahim də keçirmiş. Bu gün hamı üçün

doğmalaşan, şəkilləri Maštağa kəndinin hər yerinə vurulan, özü isə sağlığında onu tanımayanların belə qəlbine köçən Şəhid İbrahim Ağagül oğlu Mahmudov...

İbrahim Mahmudov 1998-ci il noyabrın 23-də Maštağa qəsəbəsində anadan olub. 2005-2014-ci illərdə 108 sayılı orta məktəbdə təhsil alıb. Özünün uşaqlıqdan arzusunda olduğu avtomobil çilingəri peşəsinə yiyələnib. 2017-ci il yanvarında Sabunçu rayon hərbi komissarlığı tərəfindən hərbi xidmətə göndərilib. N saylı hərbi hissədə qumbaraatan kimi xidmət edib. Hərbi xidmət müddətində komandirlər tərəfindən verilən tapşırıqları və göstərişləri vaxtında, düzgün yerinə yetirərək, özünü itizamlı hərbiçi kimi göstərib. İbrahim Mahmudov özünün bilik və bacarığı ilə yoldaşları arasında da hörmət qazanıb. 2 iyul, 2018-ci ildə hərbi xidməti başa vuraraq, öz işinə qayıdıb. Vətən müharibəsi başlayan zaman könüllülər sırasına yazılıb, 2020-ci il sentyabrın 30-u cəbhəyə gedib. 2020-ci il oktyabrın 11-də Hadrut istiqamətində gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olub...

Şəhid İbrahimğilinin heyətinə girəndə əmisi Abgüllə qarşılaşdım. Tanış idik, salamlaşdıq, evə keçdim. Nənesi, anası və əmisi arvadı ilə görüşdüm. Gəlişimin səbəbini bilən kimi anasının göz yaşları sel kimi axdı. Nəne də kövrəlib özünü saxlaya bilmədi. Elə ilk sualımı da Zərifə nəne cavablandırdı: "Uşaqlığı göyçək idi, təmiz uşaq idi, sakit uşaq idi, heç kimlə işi yox idi, heç kimlə vuruşmazdı. Deyərdi nəne, saçını belə elə, elə elə. Zarafat edirdi mənimlə, satışırdı mənə. Bir də gördürdün örpəyimi örtüb gəlirdi ki, salam, necisiz, sonra bildirdim ki, İbrahimi. Hərdən məni qucağına götürürdü, özü qucağımda böyüyüb, gül balamı. Maaş alan kimi gətirib nənenin ovcuna pul basardı. Sözləri yadıma düşür xarab oluram..."

Anası Mələhat xanıma sual verdim, susdu. Dedilər ki, o danışırmı, həmişə elə susub ağlayır. Amma bir az dindirəndən sonra, ana da dil açdı, danışdı, amma nə İbrahimin adını çəkdi, nə də "oğlum, balam" dedi. Köhnə Maštağa kəndinin xanım anaları kimi utancaq, həyalı idi, özümə baxmadan danışdı: "Sənətkar olub, əlindən hər iş gəlirdi. Əsgərlikdən gəldi, 3 gün evdə oturmadı, istirahət günlərini də evdə qırmırdı. İşdən

Şəhid balam...

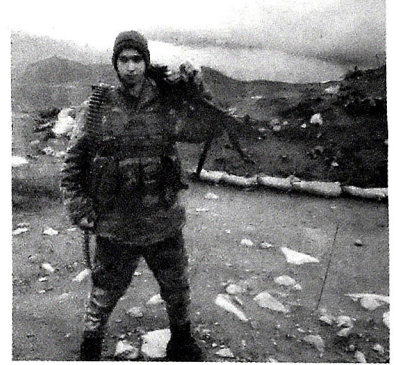
İş yerində hamı başına and içirdi

evə şən gəlirdi, zarafat edirdi, oynaya-oynaya gəlirdi. Toylarda yaxşı oynamağı var idi. Maşın ustası idi. Toylarda ofisiant da olub uşaq vaxtı. Bir gün evə gəlməyində darıxdırdım, deyirdim, bir gün evdə otur, oturma bilmirdi...

Mələhat xanıma qəhər boğdu. Danışa bilmirdi. "Danışmır" deyirdilər, amma indi başa düşdüm ki, ana danışa bilmir, ona görə danışmır. Bu zamana kimi söhbət etdiyim şəhid analarından ən az söz eşitdiyim Mələhat xanıma oldu. Yenə də sual verdim ki, bəlkə bir az da danışsın. Handan-hana dedi: "Gəlir yuxuma, "Məndən nigaran qalma, ağlama" deyir..."

İstədiyi qız var idi, deyirdi Süleymanı evləndirən, məndə işiniz olmasın...

Müharibə olanda, dedim ki, əsgər getməsən, daha niyə gedirsən, dedi ki, getməliyəm. Müharibə vaxtı həftədə bir dəfə zəng vurub deyirdi ki, yaxşıyam, ağla-

Şəhid atası: "Həmişə deyirdi ki, atam, elə bir şey olacaq ki, sən əlini heç nəyə vurmuyacaqsan, bütün arzuların yerinə yetəcək"

mayın..."

Amma ana hey ağlayırdı. Ağlamasın neyləsin? Hamımız deyirik, ağlamayın, fəxr edin, səbirli olun. Amma düşünəndə, candan can ayrılıb. Şəhid anası nə qədər fəxr etsə də, nə qədər şəhidlik məqamını qəbul eləsə də, nə qədər övladının vətənpərvərlik hissi ilə qürurlansa da, nə qədər "Şahidlər ölməz" sözünü eşitsə də, yenə də övladının yoxluğunu hiss edir. Məzarı üstünə gedir, amma evə qayıdanda onu özüylə götürə bilmir, anlayır ki, oğlu başqa dünyanın sakinidir və ana həmin dünyaya gedənə kimi bu həsrət davam edəcək...

Əmisi arvadı Əzizə deyir: "Mənim 4 qızım var, oğlum yoxdur, onun da qardaşı var idi, bacısı yox idi. Bir evli kimi olmuşuq, ya onlar gəlirdi, ya da biz gəlirdik. Süleyman ciddi uşaqdır, amma İbrahim çox şən, zarafatçı idi. Əmisi qızlarını bacı bilirdi, sirlərini onlara deyirdi, istədiyi qız var idi. Deyərdi Süleyman üçün qız alın, sonra kim olduğunu deyəcəyəm. Onun sözsöhbəti çoxdur, yazılısa bir kitab olar. Qızların toyunda oynayıb, dırnaqüstü gözəl oynayırdı..."

Abgül əmisi: "Danışmaq çətindir... Çox mehriban uşaq idi. Deyərdi, əmi gedim, gəl,im, gələndən sonra yanında qalacağam, oğlum yoxdur, mən sənə oğlum olacağam. Meydangir uşaq idi, kənddə hörmətli var idi. Siqaret çəkirdi, servisdə işləyirdi. İşdə yerində güşə düzəldiblər. İbrahimdən gecə-gündüz danışsan, qurtarmaz. Bir gün qabaq atı gətirdim, mindi, sürdü, şəklidə var. Pul qazanan uşaq idi. Deyərdi, əmi, fikir eləmə, o qədər pul qazanıb verəcəyəm sizə, hər şey yaxşı olacaq. Gözlə balala idim..."

Abgül ağladı, sonra əlavə etdi: "Oğlum olmadı, onu oğul kimi istədim, qismət olmadı..."

Şəhidimizin atası işdə olduğu üçün onunla görüşə bilmədik. Qardaşı Süleyman bizə özünün və atası Ağagülün səs yazılarını göndərmişdi. Onları yazıya alıb oxuculara təqdim edirik: "Mən Mahmudov Ağagül Süleyman oğlu, Mahmudqasım övladı, özüm, nəslimiz içərişəhərdəndir. Ləqəbimiz də ağsalvarlıdır. Mən özüm çəkməçiyəm, çəkməçiliklə böyütmüşəm onları, nə istəmişəm almışam onları. İbrahimin haqqında danışmaqçün böyük..."

Ata susub... Kim bilə bu anda içindən nələr keçib, oğul həsrətlə yanar ürayində hansı hissi yaşayıb. Sanki gözümün önündə bir şəhid atası obrazı canlanır. Ata kövrəlib, amma özünü zorla saxlayır. Dedi ki, danışmağa söz tapmır, amma nəse danışmalığı deyə özünü ələ alır və sözüne davam edir: "Adam söz tapmır onun haqqında danışmağa. BMV səxində işləyirdi, başına and içirdilər. Sonra əsgəriyə getdi. Gədəbəyde xidmət edib. Əsgərlikdən gələndən sonra yenə gəlib

işinə getdi. Toylara gedirdi, ofisiant da işləyirdi. Gözlə rəqəş edirdi. İnanırsan, həyat qapısından girən kimi evə oynaya-oynaya gəlirdi, qucaqlarıydı məni, öpürdü, oynayırdı qabağımda, sonra evə girirdi, belə uşaq olub, hamıyla mehriban, dostluq elə onunla, can fəda edərdi, heç mən ona ata kimi baxmırdım, dost kimi, qardaş kimi baxırdım. Elə həmişə deyirdi ki mənə, atam, elə bir şey olacaq ki, sən əlini heç nəyə vurmuyacaqsan, bütün arzuların yerinə yetəcək. Mən də hələ ürayimdə deyirdim, aya, bu uşaq nə deyir. Deyərdim nə deyirsən, sən nə danışsın, kasıbsan. Hamı ilə şəkil çəkdirdi, deyirdim, bu, yaxşı şey deyil. Deyərdi, yox atam, bir vaxt lazımlı olacaq. Elə bil ürayinə dammışdı ki, şəhid olacaq. Elə elə də oldu. Sentyabrın 30-u gətirdi, 11-nə kimi danışırdı, on bir daha gəlmədi..."

"Gəlmədi" deyir və ani sükdətdən sonra özünü saxlasa da hissini etiraf edir: "Dözə bilmirəm, hələ ağlayıram. Elə günüm olmur ki, oturub ağlamayım, baxıram şəkillərə, orda şeir də yazılıb dostları onun üçün. Elə bil mənə aiddir. Nə bilim, olmalı uşaq deyildi. Allah ermənilərə lənət eləsin. Mən indi fəxr edirik ki, mənim belə oğlum olub. Elə ikisi ilə də. İndi bir dəne Süleymandır, Allah onu mənim başımın üstündən askik etməsin, məni də onun. Qazılərin, şəhidlərin ata-anasına cansağlığı, səbr diləyirəm. Səbirli olmaq lazımdır. Qismət ilahidir, Allah belə yazıb, belə də olmalıdır. Bir sözlə, nə bilim... Allah yerdə qalanları salamat eləsin..."

Şəhid atası sanki ağır bir yükün altından çıxış kimi köks ötürür və susur...

"Mən Mahmudov Süleyman Ağagül oğlu şəhidimizin qardaşıyam. Şəhidimiz 1998-ci il noyabrın 23-də anadan olub. Demək olar, nə dərdimiz olub, bir-birimizlə danışmışıq. Uşaqılıqda da mehriban uşaq idi, mən ondan böyük olmuşam 3 yaş, hələ bir dəfə də onun mənə cavab qaytarmayıb, yəni mehriban olmuşuq. Mən də elə qardaş olmamışam ki, cavab qaytarsın. Yaşının az olmasına baxmayaraq, kənddə onu daha çox tanıyırdılar, onun dost-tanışı çox olub. Qardaşım olduğu üçün tanıyırdım, amma hamı tanıyırdı, hamı başına and içirdi, heç kim arxasınca artıq əskik söz deməzdi. Bir sinif yoldaşı var, adı Nurlandır, deyir ki, elə bil öz qardaşımı itirmişəm..."

Şəhid anası danışır, şəhid atası danışır, şəhid qardaşı danışır, qohumlar danışır, biz isə sadəcə onları dinləyir, dediklərini yazırıq. Başqa əlimizdən nə gəlir ki. Sonda da "Allah rəhmət eləsin, ruhu şad olsun, Allah səbr versin" deyib çıxırıq. Amma necə çıxırıq. Bir Allah bilir ki, hər şəhid ailəsi ilə görüşüb, çixanda yol boyunca nələr düşünürük, hansı hissləri yaşayırdıq. Bəlkə elə biz də bu Vətənin diri gözlü şəhidliyik...

Sona Xəyal